

De NBV21

In 2004 verscheen de Nieuwe Bijbelvertaling. De meeste kerken in Nederland gebruikten tot dan de Statenvertaling of de NBG '51. De Statenvertaling verscheen 1637 en kende tal van kleine 'herzieningen' tot aan de Herziene Statenvertaling van 2013. De meeste Bijbelboeken uit de NBG '51 zijn al voor de WOII vertaald. Dat in 2004 een nieuwe Bijbelvertaling verscheen, lag voor de hand. Daar zijn globaal twee redenen voor aan te wijzen: **i.** men wil een Bijbelvertaling goed laten aansluiten bij de taal die gesproken wordt¹ en **ii.** kennis van de grondtalen neemt toe.²

Ook de NBV is nooit gepresenteerd als dé vertaling. Al in 2004 werden theologen en betrokken Bijbellezers uitgenodigd kritisch mee te lezen en suggesties te doen. Vervolgens is daar een vertaalteam mee aan de slag gegaan. Het resultaat is de NBV21.

Belangrijkste vertaalkenmerk van de NBV en de NBV21

Wie een tekst vertaalt, heeft met twee talen te maken. Aan de ene kant de taal van de Bijbel³ en aan de andere kant de taal van de lezer, in ons geval het Nederlands. Er is dus een brontekst en een doeltaal. De vertaalvisie van de NBV en de NBV21 is o.m. om een vertaling te maken die brontekstgetrouw is en doeltaalgericht. De vertaling moet dus recht doen aan de grondtekst én goed te lezen zijn.

Kenmerken van de NBV21

Waarom verschilt de NBV21 van de NBV? Een aantal opvallende zaken:

- a. De *eerbiedshoofdletter* is terug. In de NBV werden 'hij' en 'heer' met een kleine letter geschreven – ook al verwezen deze woorden naar God en Jezus Christus. Daar kwam veel kritiek op. In de NBV21 lezen we weer 'Hij' en 'Heer'.
- b. Er zijn 'onjuiste' vertalingen verbeterd, een paar voorbeelden:
 - In het NT komt het woord *sarx* voor. Oude vertalingen hebben 'vlees' (denk aan de zonden van het vlees). De NBV varieert hier volop, zoals: eigen kracht, eigen verlangens of eigen begeertes. De NBV21 heeft weer een eenduidige vertaling: 'aards(e)'.
 - De 'stroeve tanden' (Jeremia 31vers29) zijn nu 'stompe tanden'.
 - Het woord 'huidvraat' is verdwenen en wordt nu 'een huidziekte die onrein maakt' (melaatsheid klopte sowieso niet, de ziekte is geen lepra).Dit alles heeft o.a. te maken met de almaar toenemende kennis van de Bijbelse talen.

¹ Een voorbeeld: de eerste uitgave van de Statenvertaling spreekt over 'het wijf van Abraham'. Jaren later vond men dit niet meer gepast en werd het 'de vrouw van Abraham'.

² De vertaling 'eenhoorn' is, achteraf gezien onjuist. Psalm 22vers22 heeft nu 'wilde ossen' (HSV) of 'wilde stier' (NBV en NBV21).

³ Het Oude testament is in het Hebreeuws geschreven en enkele passages uit Daniël en Ezra in het Aramees; het Nieuwe testament is in het Grieks geschreven.

- c. De vertaling van de verschillende Bijbelboeken is beter op elkaar afgestemd, waardoor verbanden in de Bijbel als geheel beter zichtbaar zijn. Twee voorbeelden:
- In Handelingen 2vers20 lezen we over 'de grote, stralende dag van de Heer'. In de NBV21 wordt het: 'de dag van de Heer [...], groot en ontzagwekkend'. Dit komt overeen met Joël 3vers4.
 - In de NBV stond in Joël 'oude mensen zullen dromen dromen', maar in Handelingen 'droomgezichten [zien]'. In de NBV21 is in beide teksten voor 'dromen dromen' gekozen.

Wie meer vertaalvoorbeelden wil doornemen, wil lezen over de vertaalvisie van het Nederlands Bijbelgenootschap, veel gestelde vragen wil doorlopen kan terecht op www.nbv21.nl.

Kanselbijbel

De NBV is de kanselbijbel van De Rank. Nu op 13 oktober '21 de NBV21 is verschenen, heeft de kerkenraad besloten om de NBV21 als officiële kanselbijbel in de zondagse erediensten te gaan gebruiken. De NBV21 is een 'verbeterde' versie van de NBV. Een goed verstaan van de Bijbelse woorden behoort tot het hart van het liturgische en geloofsleven. Tijdens de oogstdienst van 7 november zal de NBV21 officieel in gebruik worden genomen.

Moet ik nu een NBV21 aanschaffen?

Nee hoor. De NBV21 is niet een geheel ándere vertaling, zodat het overgaan naar deze Bijbelvertaling geen vervreemdende ervaring zal zijn. Wie vanuit de NBV meeleeft met de NBV21 zal merken dat het overgrote deel van de vertaling hetzelfde is gebleven. De NBV kun je dus nog gewoon gebruiken en meenemen naar de diensten. Het is niet nodig om zelf ook een NBV21 aan te schaffen. Het mag uiteraard wel.

Masterclass Bijbelvertalen

Op woensdagavond 24 november verzorg ik een Masterclass Bijbelvertalen. Op deze avond zal ik wat meer vertellen over vertaalprincipes, gaan we zelf ook wat vertalen (Echt? Ja echt waar.) en zullen we ook verschillende vertalingen met elkaar vergelijken. Van harte welkom!

ds Harald Overeem